

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.256/2015/5. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. február hó 17. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A hivatali visszaélés büntette miatt I. r. és társa ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2015. június 23. napján kihirdetett 11.B.1382/2014/26. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a vádlottak bűncselekményének törvényi megjelölésénél a b) pontra utalást mellőzi.

II. rendű vádlott által fizetendő bünygyi költség összege helyesen 107.360 (százhétezer-háromszázhatvan) forint.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I. rendű és II. rendű vádlottak tekintetében helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 10.880 (tízezer-nyolcszáznyolcvan) forint bünygyi költséget II. rendű vádlott köteles az állam részére megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék 2015. június 23. napján kihirdetett 11.B.1382/2014/26. számú ítéletével I. rendű vádlottat folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntette [2012. évi C. törvény 305. § a/ és b/ pontjai] miatt egy év, végrehajtásában kettő évi próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre, míg II. rendű vádlottat felbujtóként, folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntette [2012. évi C. törvény 305. § a/ és b/ pontjai] miatt száz napi tétel, 1200 forintos napi összegű pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett I. rendű vádlottnál a büntetés végrehajtásának elrendelése esetére a feltételes szabadságra bocsátásról, illetve II. rendű vádlott esetében a pénzbüntetés meg nem fizetésének következményéről, valamint a bünygyi költség viseléséről.

A Fővárosi Törvényszék fenti ítélete ellen annak kihirdetésekor a vádlottak és védőik jelentettek be fellebbezést felmentés iránt.

I. rendű vádlott védője perbeszédében a felmentést célzó fellebbezést másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezéséért is fenntartotta. A tényállás megalapozatlanságát sérelmezte, miszerint az felderítetlen, az iratok tartalmával ellentétes és az elsőfokú bíróság tényből tényre levont következtetése is helytelen. Kifogásolta, hogy a vádlottak védekezését a bíróság nélkül vetette el, hogy döntésének kellő indokát adta volna.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az I.r. vádlottat a gyermekei iránt érzett aggodalma indította a cselekményre, amit ténybelileg következetesen beismert. Az 1. számú tanú vallomását aggályosnak és ellentmondásosnak ítélte, utalva az I.r. vádlotthoz fűződő állítólagos szerelmi viszonyára és az őt (valamint a terhelt gyermekét is) érintő másik büntetőeljárásra. A védő álláspontja szerint a megalapozatlanság a másodfokú eljárásban a tényállás korrekciójával orvosolható és eltérő tényállás megállapításával az I.r. vádlott felmentésére kerülhet sor. Megítélése szerint a lekérés száma irreleváns és az információkérés méltányolható célja miatt a cselekmény

társadalomra veszélyessége olyan csekély, hogy büntethetőséget kizáró okból fel kell menteni az I.r. vádlottat. Arra az esetre, ha a megalapozatlansági okok a jelen eljárásban nem lennének kiküszöbölhetők, indítványozta az ítélet hatályon kívül helyezését.

II. rendű vádlott védője perbeszédében a bejelentett fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint a II.r. vádlott következetes tagadása összhangban áll a vádlott-társ nyilatkozataival, egyéb elfogadható érdemi bizonyíték pedig nem merült fel ellenük. Az elsőfokú bíróság nem adta elégséges indokát, hogy bűnösségét mire alapította és okfejtése logikailag sem helytálló.

Az utolsó szó jogán I. rendű vádlott megbánását hangoztatta, míg II. rendű vádlott - miként felszólalásában is - tagadta a bűnösségét.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 837/2015/1. számú átiratában a védelmi perorvoslatokat alaptalannak ítélte.

Az ügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve, logikus mérlegeléssel megalapozott tényállást állapított meg, amelyből okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére és cselekményük jogi minősítése is helyes.

Az elsőfokú bíróság helyesen vette számba és kellő nyomatékkal értékelte a bűnösségi körülményeket, emiatt az általa kiszabott büntetés mindkét vádlottnál megfelelően igazodik a cselekmény tárgyi súlyához és a bűnösségi körülményekhez, így enyhítésük nem indokolt. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság mindkét vádlott tekintetében hagyja helyben az elsőfokú ítéletet.

A bejelentett fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú bíróság a bejelentett perorvoslatok alapján eljárva, a Be. 348. § (1) bekezdése alapján mindkét fellebbezéssel érintett vádlott tekintetében teljes terjedelmében felülbírálta a Fővárosi Törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során azt állapította meg, hogy az elsőfokon eljárt törvényszék mindenre kiterjedően lefolytatott bizonyítás eredményeként hozott az ügyben ügydöntő határozatot.

A törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le. Az tárgyalási szakban résztvevő tanúkat az eljárási törvény rendelkezéseinek megtartásával hallgatta ki, őket a szükséges figyelmeztetésben részesítette, s a figyelmeztetésre adott válaszaikat is rögzítette. Ugyancsak perrendszerűen tette tárgyalás anyagává az okirati bizonyítékokat.

Ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve helytálló indokolással vetette el a 2. számú tanúkenti kihallgatását célzó bizonyítási indítványt.

A I.r. vádlott és védője által a másodfokú eljárásban ismételt előterjesztett bizonyítási indítványt a másodfokú bíróság sem találta alaposnak. Ennek az az indoka, hogy a terheltek bűnösségét az elsőfokú bíróság az 1. számú tanúvallomását alapulvéve állapította meg, aki információszerzésének forrásaként a vele baráti kapcsolatban álló II. r. vádlott elmondását is megjelölte, azaz tudomásszerzése nem korlátozódott kizárólag az általa falon át hallott beszélgetésre. Utóbbi körülmény tekintetében bejelentett tanú kihallgatása így nem befolyásolná a terheltek büntetőjogi felelősségének megítélését, mivel nem lenne alkalmas a tanú más forrásból származó információja cáfolatára. Erre tekintettel az ez irányú bizonyítás szükségtelen, indokolatlanul növelné az eljárás pertartamát.

Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás túlnyomórészt mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében foglalt hibáktól és hiányosságoktól, az csak II.r. vádlott előélete és a személyes adatok védelméről szóló törvény megjelölése tekintetében pontatlan, amely részleges megalapozatlanság azonban a Be. 352. § (1) bekezdés a/ pontja szerint a másodfokú bíróság által az iratok alapján kiküszöbölhető volt.

II.r. vádlott a vádbeli időben büntetlen előéletű volt, csupán ellene (5.B.157/2010. számon) folyó büntetőeljárás hatálya alatt állt, amelyben az elkövetésig nem került sor az elítélésére. Mellőzi az ítélet 3. oldalának első bekezdéséből a II.r. vádlottnak tulajdonított további büntetést, amelyet az erkölcsi bizonyítvány adatai nem erősítenek meg.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló, 2012. január hó 1. napjáig hatályos törvény száma: 1992. évi LXIII. törvény.

A fenti kiegészítéssel a tényállás hiánytalan, minden tekintetben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, ezért megalapozottá vált, amely a Be. 352.§ (2) bekezdése értelmében alkalmas arra, hogy a felülbírálat során a másodfokú bíróság határozatát arra alapozza.

A törvényszék indokolási kötelezettségének mindenben eleget tett.

A tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenységéről részletesen számot adva fejtette ki az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját, továbbá, hogy a bűnösséget tagadó terhelti védekezéssel szemben mire alapozta a vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítását.

Emiatt az elsőfokú bíróság ítélete felülbírálatra alkalmas, így a másodfokú bíróság álláspontja szerint az indokolási kötelezettség elmulasztására alapított hatályon kívül helyezést célzó indítványok alaptalanok, akként támadják az elsőfokú bíróság mérlegelését, hogy az a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethet.

Az eljáró bíróság az irányadó tényállásból okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, s mind az elkövetéskori, mind a jelenleg hatályos büntető törvénykönyv 2.§-a alapján vizsgálva az új törvény visszaható hatályát, helytállóan alkalmazta velük szemben a 2012. évi C. törvényt.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy I.r. vádlott, akinek tevékenysége munkakörénél fogva hozzátartozott a rendőrség rendeltetésszerű működéséhez. Speciális alanynak tekintendő, aki rövid időközönként, ismétlődően szándékosan megszegte hivatali hatáskörét, amikor II.r. vádlott rábírására tekintett a Robotzsaru, illetve Robotzsaru Neo számítógépes nyilvántartásba, s a vádlott-társát tájékoztatta az őt érintő büntetőügy aktuális állásáról.

Logikusan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az ilyen jellegű tudakozódás kizárólag II.r. vádlottnak állt érdekében, és a tőle származó releváns (személyekre, eljárási cselekmények időpontjára vonatkozó) információk nélkül I.r. vádlott a keresés körét sem tudta volna meghatározni. Ennek megfelelően a hivatali visszaélés célja a jogtalan előnyszerzés volt.

A hivatali visszaélés jogi tárgya a hivatali hatalom gyakorlásának tisztasága. A törvényi tényállás általánosságban rendeli büntetni azokat az immorális, az elkövető hivatali helyzetével összefüggésben, azzal való visszaélés útján elkövetett olyan cselekményeket, amelyek más hivatali bűncselekmény törvényi tényállását nem merítik ki.

A tettesként kizárólag speciális alany által és célzatosan elkövethető hivatali visszaélés három elkövetési magatartással valósítható meg, amelyek közül a legáltalánosabb a hivatalos személy

jogszabályokban és egyéb, a jogszabályokkal összhangban lévő, alacsonyabb szintű rendelkezésekben megfogalmazott jogainak és kötelezettségeinek szándékos megszegése, ami akár a normának megfelelő cselekvéssel, akár a normának megfelelő cselekvés elmulasztásával történhet, feltéve, hogy az eljárás vagy rendelkezés lényegére kihatással van.

A jelen ügyben a hivatali visszaélés kizárólag célzatos kötelességszegéssel [Btk. 305. § a/ pontja] valósult meg, további elkövetési magatartás b/ pont szerinti fordulata nem róható fel a vádlottaknak.

Emiatt ellentmondásos az elsőfokú bíróság jogi érvelése, amely egyfelelől megállapítja, hogy a nem hivatásos rendőr I. r. vádlott munkakörénél fogva jogosult volt a belső rendőrségi számítógépes rendszerhez való hozzáféréshez, amelyben végezhetett iktatási feladatokat, előzménykutatást (*ítélet 3. oldala*), - másfelől ezen tevékenységét a vádbeli cselekmény kapcsán hatáskörének túllépéseként is értékeli. A hatáskör túllépésével történő elkövetést a hivatalos személy akkor valósítja meg, ha olyan tevékenységet végez, amely nem tartozik szervezetének hatáskörébe vagy a szervezeten belül nem kapcsolódik a funkciójához.

I.r. vádlott a hivatalos személy adott állami szervén belül feladatkörét és az ezek végrehajtása során gyakorolható jogait meghatározó különböző normákat nem sértette meg, amikor a számára jogszerűen hozzáférhető nyilvántartásból, saját belépő kódjával, helyzetét kihasználva indokolatlanul szerzett információt. Megjegyzendő, hogy a Robotzsaru rendszer tekintetében nem pusztán hozzáférése volt I.r. vádlottnak, hanem e programmal kapcsolatban kollégáinak maga is tartott oktatást, továbbá mentor volt (*20./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldala*). Ebből adódóan a munkaköre ellátása során mind a személyi adatok védelmével, mind a szolgálati titok megőrzésével kapcsolatos szabályokkal tisztában volt.

Mivel a hivatali visszaélés tényállási eleme a célzatosság, s ennek hiányában a bűncselekmény nem valósul meg, ezért mellőzendő volt az ítélet 15. oldalának 6. bekezdéséből az ezzel ellentétes fejtegetés, miszerint a célzat a bűncselekmény esetleges ismérve. Pontosan ezért védekezett az I. r. vádlott azzal, hogy a kétséget kizáróan feltárt betekintésekkel csupán saját kíváncsiságát akarta kielégíteni, hiszen ez esetben jogtalan előny- vagy hátrányokozási célzat nélkül bűnösségét nem, legfeljebb fegyelmi felelősségét lehetne megállapítani. A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla a bűncselekmény törvényi megjelölésénél mellőzte a Btk. 305. § b/ pontjára utalást.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében értékelendő enyhítő és súlyosító körülményeket túlnyomórészt feltárta.

Az elkövetéshez képest két évvel későbbi, 2014. szeptember 9-i vádemelés után az elsőfokú ügydöntő határozat 2015. június 23. napján született, s a másodfokú eljárás befejezésére a büntetési tétel felső határát meghaladó időmúlást követően került sor, amely nem róható fel a vádlottaknak.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez a jelentős nyomatékú bűnösségi tényező megerősíti a törvényszék azon álláspontját, hogy a büntetés Btk 79.§-ában megfogalmazott céljának eléréséhez nem szükséges a Btk. 80.§ (2) bekezdése szerint irányadó középértékű büntetés kiszabása.

Az I.r. vádlottal szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés megfelelő joghátrány. A felmentésért bejelentett védelmi perorvoslatok keretében vizsgálta az ítélet tábla a büntetés enyhítésének lehetőségét is, azonban a méltányos tartamú, rövid próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés mérséklésére törvényes lehetőséget nem látott.

Mindenben osztotta az ítélet tábla a törvényszéknek az előzetes mentesítéssel kapcsolatban elfoglalt álláspontját. Eziránt a felülbírálat tárgyát képező ügyen kifejezett kérelmet terjesztettek elő, azonban

a 8/2015. (IV.17.) AB határozat [51] bekezdésében foglaltak szem előtt tartásával, a másodfokú bíróságnak hivatalból is vizsgálnia kell az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét.

A fenti határozat [27] bekezdése értelmében a mentesítés olyan jogkövetkezményekre terjed ki, amelyeket jogszabály fűz az elítéléshez. Beálltát követően a rehabilitált személyt ebben a körben büntetlen előéletűnek kell tekinteni, és nem tartozik számot adni olyan elítéléséről, amelyre nézve mentesítésben részesült. A rehabilitáció azonban nem terjed ki azokra a hátrányos jogkövetkezményekre, amelyeket az újabb bűncselekmények miatti felelősségre vonás esetére a büntető törvény fűz az elítéléshez {lásd: 20/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [34]-[35]}. Az érdemesség fogalmát, illetőleg annak tartalmát a jogalkotó nem határozta meg, a bírói gyakorlat munkálta ki annak valóságos tartalmát. Az előzetes bírósági mentesítéshez szükséges érdemesség vizsgálatánál különösen az elkövető személyét, életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és motívumait kell értékelni (BH 1986/92.). A munkakörét mintegy harminc alkalommal és súlyosan megszegő terhelt által kitartóan elkövetett cselekmény körülményeire figyelemmel a Btk. 102. § (1) bekezdése szerinti előzetes mentesítésre érdemtelen.

Nem mindenben felel meg a belső arányosság követelményének a büntetőeljárás hatálya alatt álló felbujtóval szemben alkalmazott pénzbüntetés, amely súlyosítására azonban II.r. vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezés hiányában a másodfokú eljárásban nincs lehetőség. A vele szemben alkalmazott pénzbüntetés napi tételeinek száma és a napi tétel összege egyébként törvényes.

Az elsőfokú bíróság indokoltan kötelezte a vádlottakat a büntetőjogi felelősségükkel összefüggő, eltúlzottnak nem tekinthető bűnügyi költség megfizetésére, számszaki hibát vétett azonban annak összegszerűségében, amikor a büntetőeljárásban összesen felmerült *(a költségjegyzék 1-7.tétele alá bejegyzett)* 125.560 forintnál kevesebbről rendelkezett. I.r. vádlottnál helyes a marasztalás, annak összege megfelel a terheltet a nyomozati szakban képviselő ügyvéd munkadíjának, II.r. vádlottnál azonban a kötelezés mértéke a kizárólag bírói szakban felmerült *(költségjegyzék 6-7. tételei)* 76.160 forintot sem éri el, következésképpen teljes egészében figyelmen kívül hagyja a nyomozati szakban felmerült bűnügyi költséget. Ezt a másodfokú bíróság úgy korrigálta, hogy a II. r. vádlottat terhelő bűnügyi költség összegét a ténylegesen felmerültnek megfelelően helyesbítette.

Az elsőfokon eljáró törvényszék törvényesen rendelkezett a büntetés végrehajtásának elrendelése esetére I.r. vádlott feltételes szabadságra bocsáthatóságáról, illetve II.r. vádlottnál a pénzbüntetés esetleges átváltoztatásáról.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a minősítés tekintetében és részben a bűnügyi költség körében a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, ezt meghaladóan a Be. 371.§ (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

A másodfokú ítélet elleni fellebbezést a Be. 386. § (1) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2016. február hó 17. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sebe Mária s.k.
előadó bíró

Dr. Halász Etelka s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2015. június hó 23. napján kelt 11.B.1382/2014/26. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.256/2015/5. számú ítéletével 2016. február hó 17.

napján I. r. és II. r. vádlottakkal szemben jogerőre emelkedett és - a felfüggesztett szabadságvesztés kivételével - végrehajtható.

Budapest, 2016. február hó 17. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző